

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

מקוה ישראל ה'

חלק ד'

על חיוב ושמירת תורת המקוואות

אור הזוהר 211 ★ אב תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

פרק ו'

- א. גודל הנחיצות לטבול במקוה - לעת הצורך.
- ב. היאך להתנהג באין לו מקוה באותו מקום.
- ג. היאך לנהוג כל הזמן עד הטבילה בבוקר.

יוצא יחידי מביתו יזמין את בר לווייתו באופן שיהי' לו פנאי לטבילה וקריאת שמע ולא יצטרך לסמוך אדיעבד לקרות את שמע קודם טהרת מקוה. וגם בשבת קודש נזהרין לטבול טבילה זו כמבואר בפוסקים. ומצוה על כל צבור לתקן מקוה חמה בכל יום והעושה כן מאריך ימים^א.

ב) כמו כן יש לדקדק ולהזהר מאד לטבול במקוה אם חס ושלוש נכשל במקרה לילה רחמנא ליצלן שזה מועיל למחות כח הטומאה הנולד אם טובל מיד ביום ההוא. וטובלין בכל ימות השנה

טבילה אחר העונה

א) כבר נתפשט לזוהר בטבילת עזרא (עיין אור החיים סימן פ"ח) וכמו שהזכירו פוסקים וספרים לזוהר בו גם בזמן הזה שיש בו מעלות עצומות לטהרת הגוף והנפש ומאריכין ימיו ושנותיו - להזהיר, ועוד יש בו תועלת עצומה הבאתיו בביאורים. ומדקדקין לקום בבוקר באופן שיעלה בידו לברך ברכת התורה וקריאת שמע בזמנו אחר הטבילה במקוה. ובעל שם טוב הקדוש הזהיר מאד אף באונס ודוחק לטבול על כל פנים פעם אחת ולא יזיק לו המקוה וכיון שאין החתן

בטבילת עזרא, ובתולדות שמואל (אונסדארף) דב' דברים יש להתנהג כחסידים - אש ומים - היינו התלהבות בתפלה, וטבילה בכל יום.

בקדמונים - בענין הטבילה:

א) בכ"מ (סוף ה' קריאת שמע) שלא בטלחה אלא נתבטלה מעצמה מפני שלא הי' כח ברוב הצבור לעמוד בה. וכתב ע"ז בפרי מגדים (פ"ח א"א א) דמי שירצה לנהוג ולטבול תבוא עליו ברכה. ולהלן שם (ש"ג משי"ג ג) דמי שטובל תמיד חשיב אצלו טבילת מצוה.

ב) כבר העיד הרמב"ם באגרת על עצמו דמעולם לא ביטל טבילה זו, וכל הטובל במקוה כטובל במימי הדעת (תרי"ג ברכות כב.).

ג) כתב רבינו האי גאון ז"ל דלא אמרי' בטלחה לטבילתא אלא לגבי קריאת שמע אבל לתפלה אין מתפללין עד שירחצו (שם).

ד) והר"ף ז"ל כתב ולא טבילה דוקא אלא רחיצה בטי' קבין (רי"ף שם).

ה) התפלה יותר מקובלת עם הטבילה לדברי הכל (שם בשם הרב"י).

ו) בטור סוף סימן רמ"א כתב דהמחמיר תבוא עליו ברכה.
ז) בחינוך (מצוה ק"פ) כתב: אמנם בעל נפש המטהר לקריו גם היום מדה טובה ומשובחת היא לו, יודע דרך טוב ורוב טובה יחזו בה ותבוא עליו ברכה.

ח) במאירי (ברכות כב.) כתב: מכל מקום טבילה זו קדושה גדולה וכל המחמיר בה תבוא עליו ברכה.

ט) בירושלמי (ברכות פ"ג ה"ד) אמרו: דכל המחמיר בה יאריך ימים בטובה.

י) בשאלות ותשובות מן השמים (סימן ה') וזה לשונו: ועבדתם את ד' זו תפלה, אפשר תמא מקריב קרבן וכו' ודבר זה גורם אריכות הגלות וכו'

א. להעתיק כל ענינים שנאמרו בספרים בענין טבילת עזרא מצריך חיבור בפני עצמו על כן לא העתקנו רק ראשי פרקים להראות עד היכן הדברים מגיעין ושגם הגאונים הקדמונים שלא השתייכו לכת החסידים כלל דקדקו בכך ועד כמה. ושלוכלא עלמא התפלה יותר מקובלת עם הטבילה.

ובטרם הצעת הדברים אבאר מה שכתוב בפנים דעוד יש בו תועלת עצומה. הנה כבר האריכו הסופרים וספרים בגודל חומר עון זרע לבטלה אפילו במקרה חס ושלוש שפוגם בעליונים ובתחתונים ואין דבר הנותן כח לחיצונים כזה ושכל חיות האדם ומזלו בזה ובבא בהא תליא. וכבר אמרו דורשי הרשימות - הכל תלוי במז"ל - ובמקום אחר הרחבנו הדיבור בזה קצת. גם זאת ידוע לכל מעיינים מאשר כתבו הספרים כי טבילה במקוה ביום הפגם אין למעלה הימנו והוא מוכרח לניקוי העון, ואין להאריך, ומכל מקום כתבתי קצת לקמן אות יב**.* איברא החוש מעיד דהרגיל בטבילה זו נזהר בו לעולם גם לצורה מקרה לילה אבל האינן נזהרין לעולם אין נזהרין והוא גרעון כפי שהביאו ספרים הנ"ל וכבר נתפשט המנהג אצל החסידים ואנשי מעשה לטבול בכל יום. כמ"ש בסמוך בשם משמרת שלום. ובסמוך הבאתי בשם בעל שם טוב הקדוש זכ"ע דטבילה עומד במקום תענית יום אחד. עיין שם. ועיין בש"ס ברכות פ"ג וכן במ"א ומ"ב סימן פ"ח דהמשמש מטתו אפילו חולי, יותר מחויב, ומצינו בדחז"ל דישאל קדושים היו נוהגין בטבילה זו מאליהם עוד לפני מתן תורה, כדאי' בתדב"א (פ"ו).

ודע דאע"ג שהחסידים הן הן שהפיצו מנהג זה לטבול בבוקר לפני התפלה. מכל מקום כן נהגו והנהיגו הרבה מגדולי אשכנזים אצל תלמידיהם, ומקובל אצל נכדי הגה"צ ממאד (מהר"ש בראך זצ"ל) שהי' תלמיד מובהק למהר"ם שיק זצ"ל שאמר לו דמפני ג' דברים אוהב החסידים ואחד מהם מפני שנוהרין

וזה לשונו: והזהיר בטבילת עזרא יהי מובטח שלא ישלוט בו דבר כישוף, וכל שונאיו יפלו תחתיו וכל הדינים נמתקים מעליו, וכל אריכות הגלות וכל הצרות הבאות על ישראל בדור הזה היא על ידי שבטלו טבילת עזרא, עכ"ל.

והאמת ניתן להיאמר הדמיעין היטב בדברי הקדמונים דלהלן שכתבו להתיר טבילה זו אפילו בעצם יום הכפורים להרגיל בו שמע מינה דבעיניהם לאו דבר פשוט הוא. וכן יש ללמוד מהכרעת האחרונים שם להקל. וגם מדי מאורי האחרונים שהתאמצו לתת יד להמקילין בשבת כדבסמוך.

בשאלות ותשובות דבר משה (סימן ס"ד) וז"ל: לזה רמזו חז"ל באמרם (מד"ד ויקרא פ"א) תלמיד חכם שאין בו דעת דעת נבילה טובה הימנו כמאמרם ז"ל דעת - זה סדר טהרות - ולזה אמר כל תלמיד חכם שאין בו דעת רצה לומר שאין לו טהרה במקוה נבילה טובה הימנו אחר שאיננו טהור מטומאת קרי שהוא חמור מכל הטומאות מפני שיוצא מגופו, עכ"ל.

בשאלות ותשובות אמרי יושר (ח"ב סימן ר"א אות א) דאין לסתור מקוה ישנה לבנות במקומה חדשה דביטול אנשים הרגילין במקוה לאו מילתא דוטרטא הוא, עיין שם.

בקצה"ג על מטי"א תיקונים והשמטות לסימן תקפ"ה דלדעת מרן החת"ס לאור הקפידא ששליח ציבור על כל פנים יטבול, בזמן הזה כל יחיד דינו כשי"ץ.

ובזמן הזה: בשאלות ותשובות פרהש"ד הנ"ל דבזמן הזה דשכיח מקואות חובה יותר (הבאתיו לעיל). בתורת חיים (סופר) סימן פ"ח וזה לשונו: ובפרט באינדא שיש טבילה בחמין על כרחך אין מהראוי לזלזל בטבילה זו, דבגמרא מוכח שהקילו משום צינה משא"כ בזמן הזה, ולא עוד דלתפלה הרבה מחמירין שעדיין התקנה במקומה עומדת, ובשו"מ (מהר"ג ח"א קנ"ד) דהוי כחפלת ערבית רשות וקבלו עליהן חובה והוכיח מתוספתא ידים פרק ב' דחובה הוא.

(טו) מספרן של צדיקים: מצוה לטבול ולזהר שלא יאמר דבר שבקדושה בעוד טומאתו עליו אם לא מאונס ודוחק גדול, כך פסק מרן האריז"ל (בספר טהרת השם וז"ל: ומרן הבעל שם טוב הזהיר מאד אף באונס ודוחק שיטבול בהכרח פעם אחד.

וכתב בספר משמרת שלום (קידאנוב) סימן ב' וזה לשונו: וקבלה בידיו מקודש הקדשים רוח אפינו הבעל שם טוב זצ"ל כי כשצריך למקוה וטובל את עצמו לא יזיק לו בשום אופן, עיין שם.

ועיין בספר מאור ושמש על התורה פרשת אמור שכתב שאי אפשר לו לאדם שישגי תכלית יראת ה' אלא אם נזהר בטבילת עזרא וכו' ואם הוא לומד ומתפלל ואינו נזהר בטבילה זו אי אפשר בשום אופן להגיע לגופי תורה ומצות ואם הוא לומד ספרי קבלה והוא בלתי טהור יוכל לבא חלילה על ידי זה לידי אפיקורסות ובזמנים הקודמים שהיה דבר ה' יקר בימים ההם ולא היו יודעים מיראת הרוממות כלל זאת היה מחמת שהיה לומדים תורה ולא נזהרו בטבילה זו והכת שבת צבי ימח שמו שהיו אז בימים ההם מזה נעשו אפיקורסים שלמדו ספרי קבלה בטומאת הגוף והיה העולם שמש עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם הבעל שם טוב הקדוש ואדמו"ר הרב ר' אלימלך נשמתם בגנוי מרומים, והם פתחו **שער לה' צדיקים יבואו בו שלא יהיה אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו** שחכמי הגמרא לא בטלוהו אלא מפני שאין רוב הציבור יכולין לעמוד בה אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי התורה ומצות צריכין להיות נזהר מאוד בטבילה זו עכ"ל עיין שם.

בספר ליקוטי תורה (פרשת תבא, ד"ה תחת) דאחד מג' דברים להסיר המונע בתפלה הוא המקוה, עיין שם. מובא בקצה"ש סוף סימן י"ב.

בספר אורח לחיים (פרשת ראה עה"כ כל צפור) וזה לשונו: בשם כאדמו"ר מהר"י זצ"ל"ה יראת ד' טהורה עומדת לעד כי האדם הרוצה ליכנס בעבודת השי"ת ולהיות ירי"ש לאמתו צריך לשמור טבילות עזרא בלי לעבור בעת הצורך. וביותר לתפלה צריך האדם לטבול עצמו. הגם שבטלו לטבילת עזרא מכל מקום לתפלה לא בטלו וצריך האדם הירא לשמור זאת שלא לעבור חלילה ע"ז... עכ"ל.

בראשית חכמה (שער אהבה פרק א) וזה לשונו: והזהיר לעשות הטבילה בזמנה בודאי לא ישיגהו שום מזיק כי שומר מצוה לא ידע דבר רע.

ברחמי האב (אות כ"ט), להיות טהור בכל עת ושלא להתעצל לטבול במקוה בכוונה רצוי כי הכל הולך אחר הכוונה.

שמענו מאחורי הפרגוד ולטהר כל ישראל יחד אי אפשר, אך אם יטהרו שליחי ציבור בכל מקום ימהרו ביאת הגואל.

(יא) כתב הרא"ה (בהקדמה לשער בית הנשים): ואדונינו אדון כל הנביאים נצטוה בפרישתו, וגם אנו נצטוינו לגדולה להטהר בטבילה, רבותינו ז"ל אמרו הרבו בטבילות לאחוז במדות וכו' עכ"ל.

(יא*) בספר הפרדס לרש"י ז"ל, דענין טבילת בעל קרי הוא ענין של קידוש השם בפני גוים. וכ"ה בתשובת הגאונים שער תשובה סימן חצ"ר כמבואר בכ"י ח"ג סימן נ"ה.

(יב) בשאלות ותשובות מן השמים דברים נפלאים עד מאד בענין טבילת עזרא מפי הקב"ה - הבאתיו בסמוך אות קטן ט"ו* עיין שם.

(יב*) הכוזרי (מאמר כתב סימן ס') דמי שהוא בעל נפש ירגיש בנפשו שינוי כל עוד שלא רחץ לקריו, וכבר ניסה שמפסידים במגעם דברים דקים כפגנים ויינות (מובא בדע"ת).

(יג) דעת הר"ש במסכת ידים דמכל מקום תשעה קבין בעינן (מובא בשו"מ ח"א קכ"ג)

(יד) באחרונים בענין טבילה:

במשנה ברורה אות ד' בשם א"ר, ומכל מקום אנשי מעשה נוהגין בתקנה זו. ועמ"ש לעיל בשם פרי מגדים דהמחמיר תבוא עליו ברכה.

בערוך השלחן (פ"ח ב'): ומדברי הרמב"ם נראה שלא החכמים ביטלוהו אלא מאליה נבטלה מפני שלא יכלו לעמוד בתקנה זו וכו', ולכן מצינו במשניות שנהגו בתקנה זו לפי שעדיין לא נבטלה, וגם עכשיו יש מהדרים ששומרים לטבול לקירויין וכו' עכ"ל.

בשאלות ותשובות פרי השדה (ח"ד סימן ב') דבזמן הזה יש מהדרים ששומרים לטבול לקירויין וכו' עכ"ל.

בשאלות ותשובות פרי השדה (ח"ד סימן ב') דבזמן הזה דשכיח מקואות לא שייך לומר מ"ש הכ"מ שאי אפשר לעמוד בתקנה זו ועל כן הוא יותר חובה מבימים הקדמונים. (אמר המו"ל: וכ"ש בזמן הזה שביטול הטבילה בנוי ומשוכלל עם כל המצטרף ובפרט כשהוא באותו בנין שבבית הכנסת).

בדעת תורה בשם שאלות ותשובות בשמים ראש סימן כתב דאסור בתפלין כל זמן שלא טבל. ועיין מה שכתוב על זה בשאלות ותשובות פרשת מרדכי סימן ה'.

בשאלות ותשובות שו"מ מהר"ג ח"א סימן קכ"ג דן אי מהני התרה למי שקיבל לטבול לתפלה וכן בפרהש"ד שם.

ודעת שאלות ותשובות חסד לאברהם סימן י', ושאלות ותשובות יד יצחק ח"א קכ"ט, דמהני התרה וכ"ה בש"מ ה' טב"ע. ועיין בת"ח כלל ג' ס"ק פ"ב.

בתורת חיים (סופר) סימן פ"ח דהאינדא דיש טבילה בחמין אין מהראוי לזלזל בטבילה זו דמגמרא מוכח שהקילו בה משום צינה.

בשאלות ותשובות עין יצחק (אור החיים סימן ב') דלא מהני התרה על זה, דכיון דמבואר בגמרא ובירושלמי דהמחמיר בה מאריכין - ימיו ושנותיו לא מצי להתחרט על זה בלבב שלם דודאי רוצה בברכת חז"ל.

בשאלות ותשובות שו"מ הנ"ל דנהגו עלמא חסידים ואנשי מעשה לטבול לתפלה והוי כמו נדר ואין לו התרה, ועוד כתב שם דלא בטלו לטבילותא רק לתורה ולא לתפלה.

בשאלות ותשובות נפש ח"י (אור החיים סימן מ') דאין להקהל רשות לסגור את המקוה לאנשים - אפי' אם הכוונה שלא יעשה אי נקי ומונעים הנשים מליילך למקוה - וכל המבטל דינו כמבטל רבים מלעשות מצוה.

בכף החיים סימן ע"ו אות פ"א דנהגין לטבול מנהג יפה הוא שאין למעלה הימנו כדי שתעלה תפלתם ותוכתם למעלה בקדושה ובטהרה ועליהם תבא ברכת טוב, עכ"ל.

ועיין עוד דבר נפלא בשאלות ותשובות נודע ביהודה מהר"ק אור החיים ל"ב שמסדר תשובה לאחד, וכתב: ומה טוב שלא יבטל מטבילת קרי, עיין שם. ובשאלות ותשובות תפארת צבי על יור"ד ח"ב סימן כ"ז, הבאתיו בדין טבילה בשבת קודש - בסמוך.

ובאוצר החיים להגה"ק מקאמארא זצוק"ל (פרשת מצורע מצוה קע"ז) וזה לשונו: וכל הטובל במקוה מטומאתו אף בזמן הזה מקיים מצות עשה מרמ"ח מצות ונפשו מזדככת כדברי רבינו הקדוש בעל החינוך.

ובסגולות ישראל (מערכת ט' אות א) להגאון מהר"ש ליפשיץ בעמה"ח בר"א,

ג) נמצא בספרים דאפילו על חלום רע [שחלם לו שבא על אשתו וכל שכן אחרת] אפילו לא נכשל במקרה חס ושלום יזהר מאד

לבד יום הכיפורים ותשעה באב. (אולם עיין מה שכתבתי בענין יום הכיפורים בבאורם לאות הקדום באורך).²

עוד אמר דא"י בספרים אף על פי שאין נבואה בחוץ לארץ, אבל במקום מים יוכל להיות.

עוד אמר שמי שמאמין באמת בטהרתו במקוה ונהנה ומקבל חיות מזה בטוח הוא אף שהוא חלש ורחיצת המים מזיקין לו עם כל זה הטבילה לא תזיק לו כלל, עיין שם.

בסידור לב שמח בהקדמה וזה לשונו: וגם העיקר טהרת הלב ליזהר ללמוד לשמה הוא להיות התלמיד חכם נזהר במקוה וכו'. ושמעתי ממו"ח הרה"ק מבעלז זלה"ה (הוא השר שלום מבעלזא זכ"ע) שלכך מסיים הגמ' בברכות (בסוגיא דט"ב) כל הנזהר בה מאריך ימים שדרך התלמיד חכם שיש לו מיוזג רך, ולכך אומר שאם ילך למקוה יזיק לו. ולכך איתא בגמרא **כל הנזהר בה מאריך ימים מבלי היוזק חלילה, עכ"ל שם.**

בנימוקי אור החיים (לבעל מנחת אלעזר זצ"ל) סימן פ"ח דיפה מנהג חסידים ואנשי מעשה שנתפשט דרכם ליזהר בטבילה עזרא ולכן **נכון מה שנהרין בכל מקום שעל כל פנים הבעל תפלה לא יעמוד לפני העמוד** אם לא הי' מקודם בבוקר במקוה. וציין שם לעיין בספרו חיים ושלום על התורה ומנחת אלעזר שמביא מקור דהוא דת יהודית לטבול במקוה, עיין שם.

ובספר הכנה דרבה (לבעל ערוגת הבושם) דף טו"ב אות י"א: מזהיר באזהרה אחר אזהרה ליזהר בטבילה עזרא, ועיין עוד עמק יהושע האחרון בסופו בענין זה.

ובספר מאמר מרדכי (דף כה) להקדוש המפורסם מהר"מ מנאדבורנא זצוק"ל שפעם אחת דבר רבינו הקדוש ואמר בעל קרי אסור בתורה ותפלה אף על פי דבשולחן ערוך כתיב להיתר בעלי שולחן ערוך הי' בעלי רוח הקודש והבינו שיהי' הדור חלוש מלטבול ואם יאסרו הלימוד והתפלה תורה מה תהא בה. אבל דעו שאמת הוא שבעל קרי אסור בתורה ותפלה, עכ"ל.

בשלי"ה אות טהרה וזה לשונו: ואני אומר הבא לטהר מסייעין לו מי שעושה מוסכם לעשות בטהרה בודאי הקב"ה יסייע לו להזמין לו טהרה, עיין שם.

בספר הקדוש מגיד תעלומה (ברכות טו) לבעל בני יששכר דטבילה יותר חשובה מקרבן על המזבח. וע"ע במשנ"ח (שארית יום ראשון) וזה לשונו: ועיקר כוונת עסקו בתורה תהי' להשיגה וכו' וכדי שלא יהי' לו עיכוב להשיגה לא יעצב לעולם ולא ימנע עצמו לעולם להיות טהור על ידי טבילה כי זהו העיקר, עכ"ל.

ב. הקדוש מהר"ח ושלום זכ"ע מביא בשם האריז"ל בשער רוח הקודש דף ד' ד"ה 'ובענין טומאת קרי' וזה לשונו: א"ל מורי ז"ל (הוא האריז"ל) כי כל אותו היום מתגלה אותה הטומאה וניכרת במצחו אף אם טבל אלא שהוא גלוי דבר מועט אבל אם לא טבל הוא נגלה שם תמיד כ"ז שלא טבל עכ"ל. והחיד"א בעבודת הקודש קונטרס צפורן שמיר סימן ז' אות ק"ד דמסורת היא שהרואה קרי וטובל ביום ההוא דוקא ומתודה כראוי נמחה המזיק של קרי עכ"ל. וכתב על זה בכף החיים (ע"ז אות כ"א) ועל כן נוהגים יראי ד' לטבול לקריין ביום ההוא ואם אפשר להם טובלין קודם התפלה כדי למחות המזיק ולהתפלל בטהרה. [וע"ע בסמוך אות' ג].

ובקב הישר (פרק כ"ב אות ה') וזה לשונו: כשאדם עובר עבירה הן גם כן נרמזים העבירות במצחו באש שחור מכל מקום אם מתחרט ויגע וטרח לתקן בעשיית תשובה העונות שעשה, אזי מסלק החשך ואש שחורה בושט במצחו מעון ובשבת כשבאה הנשמה יתירא אחרי חצות לישראל אזי נתכסה אותו העון מכל וכל **זולת טומאת קרי** או שתקן המעשיות **אינו נסתלק בלתי טבילה, עכ"ל.**

במגיד תעלומה (ברכות כ"ב) דבהוצאת זרע לבטלה חייב מיתה בידי שמים וכשטובל את עצמו במים קרים נפטר ממיתה.

ועיין בליקוטי מהר"ן (ח"א ס' ר"ה) וז"ל: תיקון למקרה לילה רח"ל לומר י' קאפי' תהלים באותו היום שאירע לו חס ושלום כי יש כח באמירת תהלים להוציא הטיפה מהקליפה שלקחה אותה וכו' ומי שזוכה לאמרם באותו היום א"צ לפחוד עוד מפגם הנורא של המקרה חס ושלום כי בודאי נתקן ע"ז. ועיין בהקדמה לתיקון הכללי, דתיקון הראשון הוא המקוה שצריכין לטבול במקוה. ואחר כך תיקון הלזה.

טו*) בשאלות ותשובות מן השמים (סימן ה') יש תשובה נפלאה מן השמים בנחיצות ומעלות טבילה זו, ואחר התשובה שאל פעם ב' אם הדברים יצאו מפי הקב"ה והשיבו הן. ולימוד ומוסר גדול בענין הטבילה יש ללמוד מכל תיבה כמעט, ע"כ אמרתי להעתיק כל תשובה עם השאלה ומשם ילמוד כל מעיין שמעלת הטבילה גבוה מעל גבוה.

וזה לשון השאלה: על טבילת בעלי קריין דאמרי' בטלוח לטבילותא כר"י בן בתירא, וכתבו הגאונים דהנ"מ לקריאת שמע ולדברי תורה אבל לתפלה צריך טבילה או ט' קבין, ויש מקילין ואומרים דאפילו לתפלה בטלוח וטומכים על הירושלמי דאמר בפרק יום הכפורים דאסור ברחיצה אסור בתש"ה מבעי שהרי צריך לרחוץ קודם שיתפלל ומשני במקום שנהגו שלא לטבול אי נמי תפתר קודם תקנה, ועל זה שאלתי אם יש לסמוך על הירושלמי ולומר כי תקנת עזרא לא נתקבלה בכל המקומות ובמקום שנהגו נהגו, ובמקום שלא נהגו מותר להתפלל בלא טבילה ובלא ט' קבין, ואם הלכה כדברי הגאונים שמחמירין ואומרים שצריך טבילה או ט' קבין לתפלה.

והתשובה:

והשיבו ועבדתם את ד' אלהיכם זו תפלה, ואפשר טמא ומקריב קרבן. וא"ת שאר טומאות אינו דומה טומאה היוצאה מאונס לטומאה היוצאה מדעת, אינו דומה טומאה הבאה מחוץ לטומאה היוצאה מגופו, ועזרא כשתיקן ברוח הקודש ראה ותיקן, ועל הירושלמי דע אילו היה עמהם בבי"ה לא מצאו ידיהם, ועוד הרי חזר בו ואמר קודם תקנת עזרא שנשנית משנה זו, ודבר זה גורם אורך הגלות כי אם היתה תפלת ישראל כתיקונה היה כבר נשמע תפלתם זה ימים רבים אך סבלות הגלות ומע"ט ות"ת הם העומדים לישראל. ואח"ז השיבו שמענו מאחורי הפרגוד ולטהר כל ישראל יחד אי אפשר אך אם טהרו שליחי ציבור בכל מקום אבא אליך וברכתך, אחרי ראותי כל אלה **שאלתי ליל ג' י"ט כסליו אם בא לפי מאת ה' ואם לאו**, וכך היתה שאלתי אנא מלך עליון האל הגדול והגבור והנורא שומר הברית והחסד לאוהביו. שמור בריתך וחסדיך עמנו וצוה למלאכך הקדושים הממונים על תשובת שאלת חלום להשיבני על מה שאשאל לפני כבודך תשובה אמיתית ונכונה דבר דיבור על אופניו ברור ומבואר בפ' ובהלכה בלי שום ספק אשר שאלתי בענין טבילת בעל קרי, אם נאצלו הדברים מרוח הקודש ואם יש בהם תועלת וטוב לגלות לחתני ר' יוסף ולצוות עליו להודיע לחכמי הארץ או אם באו לפי מרוח אחרת ואין בהם תועלת וטוב לי להסתירם ולהעלימם.

והשיבו, באמת היה דבר ה'. והדברים עתיקים עתיק יומין אמרן והיום יום בשורה וחכינו עד אור הבוקר, אחר זה השיבו והאיש אשר יעשו בזדון בלתי שמוע אל הכהן העומד לשרת שם ומת האיש ההוא, והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך.

עוד אעתיק דבר נורא מאוד מכתב האריז"ל (בפע"ח שער השבת פ"ג) דהנהדר בטבילת מקוה נעשה מטבילה **טבל** - י' שמתחבר להקב"ה להיות אחד כביכול ואשרי חלקו ואם אינו נזהר בטבילת מצוה אז נעשה **בטל** י' חס ושלום שמקצץ בנטיעות חס ושלום וע"ע בבי"צ פט"ב סימן ע"ט שמצא בשאלות ותשובות הגאונים (שע"ת סימן חצ"ר לר"ה גאון) כיון דהישמעאלים נזהרין בזה לכן גם לישראל ליזהר בזה.

טו*) בספר דרך אמונה ומעשה רב (דף נ"ב) וזה לשונו: גם פעם אחת אמר (רבינו הקדוש מהר"ן מברעסלוב זצוק"ל) שצריכין ליזהר מאד לטבול באותו היום שיהי' האדם בלתי טהור ואפי' אם לא יוכל לטבל בבוקר על כל פנים יטבול באותו היום אפילו לפנות ערב כי צריכין ליזהר מאד לטבול באותו היום דוקא... גם בל"ז הזהיר מאד **להיות רגיל בטבילת מקוה** (גם בסתם) ואמר שבימים שאין אומרים בהם תחינה כגון ביומי דניסן וכיוצא המובאים בשולחן ערוך צריכין להיות רגיל ביותר בטבילת מקוה, עכ"ל.

בספר בית אהרן (קארלין) בליקוטים: ואמר (הרה"ק מהר"א מקרלין זצוק"ל) ששמע בשם הבעל שם טוב זצוק"ל וזכ"ע פי' הפסוק בזעם תצעד ארץ. בזעם ר"ת **זביחה - עירובין - מקואות** שעל ידי דברים אלו תצעד ותתיסד הארץ.

ד. הנזהר בטבילה זו - מדה טובה ומשובחת - יודע דרך טוב - ורוב טובה יחזו בה - ותבוא עליו ברכה (חינוך מצוה ק"פ).

ה. טבילה זו קדושה גדולה (מאירי ברכות כב.).

ו. אם יטהרו על כל פנים שליחי ציבור בכל מקום ימהרו ביאת הגואל (שו"ת מן השמים ה') ובזמן הזה כל יחיד דינו כש"ץ (קצה המטה).

ז. טבילת בעל קרי הוא ענין קידוש השם בפני גוים (תשובת הגאונים, ספר הפרדס לרש"י ז"ל).

ח. מי שהוא בעל נפש ירגיש בנפשו שינוי כל עוד שלא רחץ לקריו, וכבר ניסה שמפסידין במגעם דברים דקים כפנינים ויינות (ספר הכוזרי מובא בדעת תורה).

ד) ונעתיק עוד תמצית הנאמר בספרן של צדיקים במעלת וחובת טבילה זו:

א. עיקר כוונת עסקו בתורה תהי' להשיגה וכו' וכדי שלא יהי' עיכוב להשיגה לא יעצב לעולם ולא ימנע עצמו לעולם להיות טהור על ידי טבילה (משנ"ח שארית יום ראשון).

ב. הנזהר בטבילה מתחבר להקב"ה להיות אחד כביכול ואשרי חלקו, ואם אינו נזהר חס ושלוש מקצץ בנטיעות (האר"ז"ל).

ג. לא יאמר דבר שבקדושה בעוד טומאתו עליו - אם לא מאונס ודוחק גדול - על פי האריז"ל (ר"ח, באה"ט, ס"י).

ד. בעל שם טוב הקדוש הזהיר מאד אף באונס ודוחק גדול לטבול בהכרח פעם אחת על כל פנים (ס"י).

ה. קבלה בידינו מקודש הקדשים רוח אפינו הבעל שם טוב זצ"ל, כשצריך למקוה וטובל עצמו לא יזיק בשום אופן (משמרת שלום).

ו. אי אפשר להשיג תכלית יראת ד' אלא הנזהר בטבילה זו (מאור ושמש פרשת אמור).

ז. הלומד ומתפלל בלי טבילה זו אי אפשר בשום אופן להגיע לגופי תורה ומצוות (שם).

ח. הלומד ספרי קבלה והוא בלתי טהור יוכל חלילה לבא על ידי זה לאפיקורסות (שם).

ט. בזמנים הקדמונים לא היו יודעין מיראת הרוממות כלל, מחמת שהיו לומדים תורה ולא נזהרו בטבילה זו (שם).

י. הכת שבת צבי ימח שמו נעשו אפיקורסים על שלמדו ספרי קבלה בטומאת הגוף (שם).

יא. ה' העולם שמם עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם הבעל שם טוב הקדוש, ואדמו"ר הרב ר' אלימלך נשמתו בגזי מרומים, והם פתחו שער לד' צדיקים יבוא בו שלא יהרהר אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו

בטבילה דיכולין הקליפות להזיק לבנים קטנים חס ושלוש והוא עוד יותר ממעשה רע בעצמה רחמנא ליצלק, אבל בטובל בבוקר אין להם כח להזיק. (הקדמת ספר אור עינים להרה"ק מהרא"צ סאפרין מקאמארא זצ"ל בן בעל שלתה"ט זצ"ל).

ג*) בזמן הזה הטבילה חובה יותר מבימי קדם מפני מקואות חמין דשכיחי בכל מקום, ועל כן אין להביא ראיה ממה שהקילו בו בימים קדמונים שלא יכלו לעמוד בו מה שאין כן בזמן הזה (פרהש"ד ח"ד סימן ב' תורת חיים סימן פ"ח).

ומצינו בהפוסקים האחרונים שהפליגו במעלת וחובת הטבילה בזמן הזה ואפרוט תמצית דבריהם.

א. הרגיל בו הוא כנדר ואין רשאי לבטלו (שו"מ, חסד לאברהם, יד יצחק, פרהש"ד, עין יצחק, ש"מ).

ב. יש אומרים דלא מהני התרה (שו"מ, עין יצחק), ויש מקילין (חסד לאברהם, יד יצחק, ש"מ).

ג. בטלוהו רק לתורה ולא לתפלה (שו"מ).

ד. מקיים מצות עשה מרמ"ח מצות עשה ונפשו מזדככת כדברי החינוך (אוצה"ח קאמארא).

ה. המחמיר תבוא עליו ברכה (פמ"ג), וכן נהגו אנשי מעשה (ח"א).

ו. מנהג יפה הוא שאין למעלה הימנו, שתעלה על ידי זה תורתם ותפלתם למעלה בקדושה וטהרה (כה"ח).

ז. אין רשות לקהל לסגרו אפי' הכוונה שלא יעשה אי נקי וימנעו הנשים מלילך (עין יצחק, שו"ת נפש חי).

ח. לזה כוונת חז"ל באמרם "תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו" (מד"ר ויקרא פ"א) על פי אמרם (שבת פ"ב) דעת זה טהרות, ורצה לומר תלמיד חכם שאינו טובל לצורך נבילה טובה הימנו דטומאת קרי חמור מנבלות שיוצא מגופו (שו"ת דבר משה).

ט. אין לסתור מקוה ישנה לבנות במקוה חדשה דביטול אנשים ממקוה לאו מילתא זוטרתא הוא (אמרי ישר).

י. הזהיר בטבילת עזרא יהי' מובטח שלא ישלוט בו דבר כישוף, וכל שונאיו יפלו תחתיו. וכל הדינים נמתקין מעליו, וכל אריכות הגלות, וצרות הבאות על ישראל בדור הזה בשביל שבטלו טבילה זו (סגולות ישראל).

[עיין ביאורים לאות א' הבאתי באורך דברי הפוסקים הללו, ומקורותיהם בדיוק].

ג**) אעתיק תמצית לשון הקדמונים במעלת טבילת עזרא:

א. הרמב"ם העיד על עצמו שמעולם לא ביטל טבילה זו והטובל במקוה כטובל במימי הדעת (תר"י ברכות כב.).

ב. דעת רב האי גאון דדוקא לקריאת שמע בטלוהו ולא לתפלה (שם).

ג. התפלה יותר מקובלת בטבילה - לד"ה (שם).

וזה לשונו בזוהר חי (דף י"ד ע"ד): ובחג נידונין על המים על שהם מבזין בנטיילת ידים, ועל שהם מזלזלין במקואות ובטהרות שהם במים, ועל כך נדונין על המים על ענין המים. עכ"ל.

ד. (הבאתי דבריהם בהרחבה בביאורים לאות א', עין שם).

ג. ביסוד ושורש העבודה (שער המים פ"י) וזה לשונו: גם להרבות בטהרת טבילה ככל האפשרי כי זה עיקר טהרת נפש גם בכל השנה וביחוד אם בלתי טהור הוא מטומאת קרי ר"ל או מטומאת הזיווג יזהר לטבול בו ביום קודם תפלת שחרית.

טו. עיקר טהרת הלב ליזהר ללמוד לשמה להיות התלמיד חכם נזהר במקוה (סידור לב שמח).

טז. הגאון הקדוש מהר"מ מנאדבורנא זכ"ע אמר **בעל קרי אסור בתורה ותפלה**, ובעלי שולחן ערוך היו בעלי רוח הקודש והבינו שאם יאסרו תורה מה תהא בה. אבל האמת הוא שבעל קרי אסור בתורה ובתפלה (מאמר מרדכי).

יז. טבילה יותר חשובה מקרבן על גבי המזבח (מגיד תעלומה).
יח. נכון מה שנוהרין בכל מקום שעל כל פנים הבעל תפלה לא יעמוד לפני העמוד אם לא הי' מקודם בבוקר במקוה (נמוקי אור החיים).

יט. בעל ערוגת הבשם זצ"ל מזהיר באזהרה בטר אזהרה ליזהר בטבילת עזרא (הכנה דרבה).

שחכמי הגמ' לא בטלוהו אלא מפני שאין רוב הציבור יכולין לעמוד בה, אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי התורה ומדות צריכין להיות נזהר מאד בטבילה זו (שם).

יב. אחד מג' דברים להסיר מונע התפלה - מקוה (ליקוטי תורה, קצוה"ש).

יג. האדם הרוצה ליכנס לעבודת השי"ת ולהיות יר"ש לאמיתו צריך לשמור טבילת עזרא - בלי לעבור - לעת הצורך (אורח לחיים), וביותר לתפלה צריך לטבול עצמו (שם) וצריך אדם הירא לשמור זאת שלא יעבור חלילה על זה (שם).

יד. אפילו לא יוכל לטבול בבוקר יטבול באותו היום אפילו לפנות ערב (דרך אמונה ומעשה רב).

פרק ז'

קול מהיכל ה' עורו והתעוררו!

בס"ד

שמע ישראל

אל אחינו בני ישראל החרדים אל דבר ד' ולקיום מצות תורתנו הקדושה הי"ו.

הן גלוי וידוע לפני כל, כי עיקר יסוד טהרתן וקדושתן של ישראל תלויה במקוה טהרה, ובעוונותינו הרבים בזמנים האחרונים רבת העזובה והמכשלה בזאת, ערו ערו עד היסוד בה, כי לדאבון לב כל יראי ד' וחושבי שמו יתברך, מאת הבתי דינים יצאה המכשלה הזאת, על ידי שהם ממנים רבנים מפקחים ומשגיחים כאלה, שאינם בקיאים ויודעים בהלכות מקואות, ותלמידים וצורבי רבנן האלה מכשילים את הרבים ביודעים ובלא יודעים, ובעוונותינו הרבים מדי יום ביומו נכשלים אלפי בני ישראל אשר בכל העולם כולו באיסור החמור שהוא מחייבי כריתות רחמנא ליצלן, ואוי לנו שהגענו ככה, ואוי לדוד שכך עלתה לו בימיו, ואיככה נוכל לשבת בזרועות חבוקות ולראות כבלע את הקודש, וכמעט כסדום היינו ולעמודה דמינו, ועם ישראל גוי קדוש רחמנא ליצלן יהיה ככל הגוים אשר מסביבותינו, ד' יחוס וירחם כי לולי טהרתן של ישראל אין תקוה לאחרינתנו.

אי לזאת עלינו לעורר ולהזהיר את הבתי דינים שבישראל:

(א) לבל ליקח לבניית המקואות כי אם רק מומחים ובקיאים בהלכות המקואות על בוריין.

(ב) למנות רבנים מכשירים ומפקחים שהם יראים ושלמים, תלמידי חכמים מופלגים, ולא מיוצאי ותלמידי "ישיבה יוניווערסיטי" הנודעת לשמצה, ומוציאה תלמידים כאלה שלא שמשו כל צרכן.

(ג) לברר מאת הרבנים המכשירים ולהודע מי סמכם בסמיכת הוראה, כי אולי ואולי קבלו הוראה בעד בצע כסף, וכמו שהונהג באמריקא זאת מלפנים, לפני מאות בשנים.

(ד) לבל לסמוך בזה על "ארגאניזאציעס" של רבנים, הנמכרים בעד כסף וכבוד המדומה.

(ה) שלא לסמוך על רב מכשיר אחד בלבד, כי אם כמו שהי' המנהג בישראל עוד מימי קדם, שכאשר בנו מקוה חדשה, הזמינו עשרות רבנים, למען להכשירו כדת וכהלכה.

(ו) לעורר את בני הכוללים ולומדי התורה, לעסוק בהלכות מקואות בקביעות, למען ידעו דת משה וישראל, כי בעוונותינו הרבים המכשולות עולין עד לב השמים.

אנא אחים יקרים, הלא הם דברים העומדים ברומו של עולם, על כן אם החרש תחדישו לעת כזאת חס ושלוש נאבד כולנו ובית אבינו זכרונם לברכה, ויהיה חס ושלוש חורבן עולם, רחמנא יצילנו!

על כן אנא, עורו נא, התעוררו נא בעד עמנו, קדושתנו וטהרתנו, עמדו נא על המשמר, שמור שארית ישראל, ואל יאבד ישראל, האומרים שמע ישראל.

התייצבו נא בפני הפרץ, ואל תתנו להמשחית לבא אל בתי בני ישראל, לא ירעו ולא ישחיתו בכל גבול הר קדשנו, וד' עמכם גבורי החיל, לשמור ולעשות ולקיים את יסוד טהרתן וקדושתן של ישראל. ובזכות זה נזכה לגאולת ופדות נפשינו, וישוב שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחילה, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הכ"ד הנאנחים והנאנקים על פרצת עמינו וחילול קדושת תורה הקדושה הכותבים וחותמים בלב נשבר ונדכה, ולישועת ד' נחכה

בית דין צדק העולמי למחקר טהרת וקדושת המקוואות

בוקר חדש מפציע בעולם משמיע זוהר ומאיר לכולם.

ברדיו 2000 טל: 03-5220005
תוכלו להאזין ברינה
כל דרשה מיוחדת במינה
חמש דקות בלבד להקשבה

ובנוסף תוכלו להאזין
לתוכניתו של האדמו"ר מהאלמין
"חיים על פי הזוהר"
כל יום רביעי בשעה 12:00 בצהריים.

חמש דקות
זוהר חק לישראל
כל יום בשעה 8:05 בבוקר

להזמנת דיסקים
054-457-7956

חמש דקות
זוהר דף היומי
כל יום בשעה 8:00 בבוקר

בחמש דקות קנית קנין רוחני מיוחד!